

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33Csp/22/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117201337
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Krivošík
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2117201337.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudcom JUDr. Branislavom Krivošíkom v právnej veci žalobcu: SPP - distribúcia, a.s., IČO: 35 910 739, so sídlom Mlynské Nivy 44/b, Bratislava, právne zastúpeného: Mgr. Miroslav Hanec, advokát, Hruštiny 602, Žilina, proti žalovanému: P. F., nar. XX.XX.XXXX, P. XXX/XX, E., právne zastúpeného: JUDr. Dalibor Pavelka, advokát, Pribinova 46, Hlohovec, o zaplatenie 1.625,84 eur prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.625,84 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.625,84 eur od 01.02.2017 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu 26.01.2017 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy uvedenej vo výroku. V podanej žalobe uviedol, že žalovaný odoberal plyn na odbernom mieste P. XXX/XX. Pri kontrole odberného miesta dňa 27.07.2015 žalobca nadobudol podozrenie, že žalovaný odoberá zemný plyn meradlom, na ktorom bola porušená plomba, o čom bol vyhotovený zápis a montážny list. Plynomer bol demontovaný a odoslaný na odborné posúdenie znalcovi. Znaleckým posudkom č. 428/PL-2015 zo dňa 18.08.2015 znalec Ing. X. E. potvrdil porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Žalobca s poukazom na § 82 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a § 15 ods. 6 písm. d) zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii uviedol, že dňa 24.08.2015 žalovanému vyúčtovali škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu určenú podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z. vo výške 1.625,84 Eur, vyúčtovaním č. 9000206388, splatným dňa 07.09.2015. Prílohou vyúčtovania je výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu zo dňa 21.08.2015.

2. Žalovaný v podanom odpore poprel tvrdenia žalobcu, že plynomer bol demontovaný z dôvodu porušenia plomby. Dôvodom výmeny bola pravidelná výmena meradla za nové. Žiadne podozrenie na neoprávnený odber nie je uvedené ani v zápise, ani v montážnom liste, preto tvrdenia žalobcu, že plynomer bol demontovaný pre podozrenie z neoprávneného odberu sú klamlivé a zavádzajúce. Ďalej namietal, že žalobca je len distribútorom zemného plynu, teda je vlastníkom potrubí, cez ktoré sa vedie zemný plyn. Dodávateľom a vlastníkom plynu, ktorý žalovaný odoberal v období od 19.01.2015 do 27.07.2015 je úplne iný dodávateľ, s ktorým má žalovaný uzavretú zmluvu o dodávke plynu a ktorému riadne zaplatil. Žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete nemôže potom svedčiť aktívna legitímácia. Žalovaný vzniesol námietky voči znaleckému posudku č. 428/PL-2015 zo dňa 18.08.2015, ktorý nie je možné považovať za súkromný znalecký posudok, pre chýbajúcu znaleckú doložku. Poukázal na skutočnosť, že v znaleckom posudku sa uvádza, že plomba bola predelená a následne

zlepená, ale tento záver žiadnym spôsobom už nerozvedol. Znalec nevyhotovil ani jednu fotografiu o predelení plomby. Hoci podľa znalca bola na povrchu plomby zistená prítomnosť lepiacej hmoty, žalovaný uviedol, že táto skutočnosť sama o sebe bez ďalšieho v žiadnom prípade nemôže byť dôkazom toho, že plomba bola predelená. Nedostatkom znaleckého posudku je i skutočnosť, že z neho nemožno overiť či znalec posudzoval plomby číselníka, ktoré boli demontované pri odobratí plynomera, keďže v posudku absentuje akékoľvek ich číselné označenie. Predložený znalecký posudok je nepreskúmateľný a nie je dostatočne presvedčivý. Obdobne nepreskúmateľnosť znaleckého posudku platí aj v prípade nezdokumentovania predkladaného materiálu na skúmanie plynomera, keď v znaleckom posudku absentuje relevantná dokumentácia obalu, v ktorom bol plynomer odovzdaný žalobcom. Závery znalca ako základ pre konštatovanie porušenia zákona zo strany žalovaného sú ničím nepreukázané a účelové.

3. Žalovaný tiež uviedol, že ani prípadné preukázanie porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na meradle a preukázanie odberu plynu takýmto meradlom nepostačuje na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, pretože žalobca je povinný preukázať, že mu vznikla škoda, keď samotný vznik škody nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky. S odkazom na § 82 ods. 3 zákona o energetike uviedol, že žalobca má povinnosť v prvom rade vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu a až keď to nie je možné, má použiť spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ktorý stanovuje vyhláška. Žalobca je povinný preukázať vznik škody a až potom sa sústrediť na jej výpočet, nakoľko samo porušenie plomby neznamená vznik škody na strane žalobcu. Žalobcom nebolo doposiaľ jednoznačne preukázané, že došlo k porušeniu zabezpečenia plynomera a k neoprávnenému odberu plynu a ku vzniku škody a v akej výške.

4. V replike žalobca uviedol, že zo Zápisu zo dňa 27.07.2015 je zrejmé, že bola vykonaná kontrola odberného miesta a meradlo bolo odoslané na posúdenie overovacích značiek k znalcovi. Znalec v posudku podrobne popisuje čo je predmetom znaleckého skúmania, ako postupoval, akú metódu použil a čo použitou metódou zistil. Vizualnú prehliadkou znalec zistil, že plomba je predelená, kryt číselníka je možné demontovať bez dodatočného poškodenia plomby. Popieranie predelenia plomby je zo strany žalovaného účelové. V danej veci ide o objektívnu zodpovednosť - nie je to zodpovednosť za predelenie plomby, ale za neoprávnený odber plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Ďalej žalobca poukazuje na obr. 5 znaleckého posudku, podľa ktorého optickým skúmaním povrchu zaistovacieho plechu číselníka znalec zistil mechanoskopické stopy po pôsobení predmetu - nástroja. Zo záveru znaleckého posudku ďalej vyplýva, že plomba osadená v kryte bola poškodená - predelená a zlepená. Znalecký posudok je nepochybným dôkazom, že zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (plomba) bolo porušené. Bezvýznamná je námietka žalovaného, že nemožno overiť, či znalec posudzoval plomby číselníka, ktoré boli zdemontované pri odobratí plynomera. Plomby neboli z plynomera demontované pri odobratí plynomera. Znalcovi bol doručený plynomer aj s namontovanými plombami, čo je nepochybné zo znaleckého posudku (str. 3, časť II. A Nálezová časť). Námietka žalovaného k nezdokumentovaniu predkladaného predmetu skúmania je účelová, pretože v znaleckom posudku je pohľad na stav prepravného obalu a vyjadrenie znalca, že plynomer mu bol predložený v nepoškodenom obale.

5. Žalobca uviedol, že na určenie množstva neoprávnene odobratého plynu nie je možné použiť údaj z meradla, na ktorom bola porušená plomba (overovacia/zabezpečovacia značka), nakoľko takýto postup vylučujú ustanovenia § 15 ods. 6 v spojení s § 36 ods. 1 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii v znení platnom v rozhodnom období. Ak by sa na určenie množstva odobratého plynu akýmkoľvek odberateľom použili údaje z meradla, ktoré nemalo platné overenie, došlo by tým k použitiu meradla bez meteorologickej kontroly, čo by automaticky znamenalo povinnosť príslušného správneho orgánu uložiť za takéto konanie sankciu. Takýto záver vyplýva aj z § 1 ods. 2 vyhlášky č. 449/2002 Z. z. Keďže v takýchto prípadoch nemá k dispozícii údaj o presnom množstve plynu odobratom odberateľom počas rozhodného obdobia, nevie určiť skutočné odobraté množstvo plynu v rozhodnom období, a teda výšku skutočne spôsobenej škody. Preto v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii je na mieste určenie množstva odobratého plynu pomocou metodiky stanovenej vo vykonávacom predpise.

6. Žalovaný v ďalších vyjadreniach zopakoval, že žalobca nepreukázal naplnenie predpokladov zodpovednosti za škodu. Opakovane namietal, že znalecký posudok, nepreukazuje základný predpoklad objektívnej zodpovednosti za škodu, a to že by žalovaný odoberal v rozhodnom období zemný plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti manipulácii a že znalecký posudok

je nepreskúmateľný pre nedostatočný opis priebehu znaleckého dokazovania. Prípadné preukázanie porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a preukázanie odberu takýmto meradlom, nepostačuje na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody. Žalobca je povinný preukázať, že mu škoda skutočne vznikla, keď samotný vznik škody, nie je možné zamieňať s určením jej výšky. Žalovaný uviedol, že žalobca nepreukázal, že by žalovaný odoberal plyn za stavu, kedy by na meradle bola poškodená plomba, pričom poukázal na vyúčtovaciu faktúru, ktorá mu bola doručená od jeho dodávateľa plynu za obdobie od 01.02.2015 do 18.01.2016, teda za obdobie, za ktoré si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody. Žalovaný v predmetnom období zaplatil svojmu dodávateľovi odplatu za dodaný plyn, preto žalobcovi nemohla vzniknúť žiadna škoda. Za ten istý plyn si tak žalobca duplicitne uplatňuje ten istý nárok. Aj v prípade pripustenia argumentácie žalobcu, že neoprávneným odberom mu mala vzniknúť škoda, bol v zmysle

§ 82 ods. 3 zákona o energetike, je povinný najskôr vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu, na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov a až keby to nebolo možné, mohol pristúpiť na vyčíslenie vzniku škody prostredníctvom vyhlášky. Nakoľko žalobca nepreukázal vznik škody a nepreukázal ani to, že škodu nebolo možné vyčíslieť na základe objektívnych podkladov použil vyhlášku o vyčíslení výšky škody nesprávne a najmä predčasne. Namietal tiež žalobcom uplatnený nárok v časti, v ktorej sa domáha náhrady nákladov spojených so zisťovaním vo výške 215,47 Eur, nakoľko takýto nárok považuje za zjavne nedôvodný.

7. Vo veci súd prvej inštancie rozhodol prvýkrát rozsudkom č. k. 33Csp/22/2017- 72, zo dňa 25.01.2019, na základe ktorého žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Trnave uznesením, č. k. 26Co/102/2019-104, zo dňa 27.05.2020, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. Súd po vrátení veci odvolacím súdom na nové prejednanie a rozhodnutie, nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to: zápis zo dňa 27.07.2015 č.l. 4 (líce), montážnym listom meradla z 27.07.2015 č.l. 4 (rub), znalecký posudok č. 428/PL-2015 vyhotovený Ing. X. E. č.l. 5-10, vyúčtovanie škody za odber zemného plynu č.l. 11, výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu č.l. 11, webový výpis zo stránky www.eex.com <<http://www.eex.com>> označený ako Natural Gas Daily Reference Price z č.l. 12, faktúra č. 2621003741 vystavená spoločnosťou Slovakia Energy s.r.o. č.l. 48, uznesenie OO PZ v Leopoldove ČVS: ORP-1425/LP-TT-2016MB č.l. 53-55, znalecká doložka k znaleckému posudku č. 428/PL-2015 č.l. 56, vyúčtovanie č. 428/2015 znaleckého za znalecký úkon č. 428/PL-2015 č.l. 56, Oznámenie SPP Distribúcia o termíne výmeny meradla spotreby zemného plynu zo dňa 28.05.2015 č.l. 58, fotodokumentácia na č.l. 59-60, emailová komunikácia SPP Distribúcia z 21.08.2015 č.l. 60. a zistil tento

skutkový stav:

9. Žalobca je prevádzkovateľom distribučnej siete na distribúciu zemného plynu na území Slovenskej republiky, do ktorej je okrem iného pripojené odberné miesto na adrese P.o XXX/XX, E..

10. Dňa 27.07.2015 vykonal zamestnanci žalobcu výmenu meradla (oznámenie o termíne výmeny meradla spotreby zemného plynu zo dňa 28.05.2015 č. l. 58) na uvedenom odbernom mieste, pri ktorej demontovali na odbernom mieste P. XX, E., plynomer č. 2212077 so stavom počítadla 13.838 m3 (zápis z 27.07.2015 a montážny list č. l. 4). V ten istý deň vykonal aj kontrolu odberného miesta a o vykonanej kontrole bol v rovnaký deň v priestoroch žalovaného spísaný zápis „o vykonanej kontrole odberného miesta na základe príkazu/zákazky“. V zmysle zápisu došlo k výmene meradla umiestneného na fasáde rodinného domu bez prístupu z verejnej komunikácie, preplombovaniu odberného miesta, odoslaniu meradla na expertízu znalcovi (na účely posúdenia overovacích značiek) a zhotoveniu fotodokumentácie. Žalovaný bol pri všetkých týchto úkonoch prítomný a svoju účasť potvrdil podpisom na listinách (zápis z 27.07.2015 a montážny list č. l. 4).

11. Demontovaný plynomer bol odoslaný na preskúmanie znalcovi Ing. X. E.. Ten preskúmal zabezpečovacie/overovacie značky číselníka z tohto plynomera a vizuálnou prehliadkou zistil, že plomba je predelená a kryt číselníka je možné demontovať bez dodatočného poškodenia plomby. Skúmaním povrchu zaistovacieho plechu krytu číselníka znalec zistil mechanoskopické stopy po pôsobení nástroja. Znalec skúmal aj odtlačky plombovacích klieští a zistil, že sporné odtlačky a kontrolné odtlačky mohli byť vytvorené čelustami toho istého nástroja. Po preskúmaní dospel znalec, okrem iných aj k nasledovným

záverom: (i) plomba osadená v kryte číselníka meradla bola poškodená - predelená a následne zlepená, (ii) na povrchu zaisťovacieho krytu číselníka zistil mechanoskopické stopy po pôsobení nástroja a (iii) optickým skúmaním povrchu plomby zistil prítomnosť lepiacej hmoty na plombe osadenej v kryte číselníka meradla (znalecký posudok č. 428/PL-2015 č. I. 5-9).

12. Žalovaný odoberal v rozhodnom období plyn od dodávateľa Slovakia Energy, s. r. o. (nesporné tvrdenie, faktúra č. 2621003741 vystavená spoločnosťou Slovakia Energy s.r.o. č.l. 48).

13. Na základe tohto zistenia, žalobca podaním - vyúčtovaním škody za odber plynu z 24.08.2015 (č. I. 11 líce) vyúčtoval žalovanému náhradu škody spôsobenú neoprávneným odberom plynu v sume 1.652,84 eur, za obdobie od 19.01.2015 do 27.07.2015 (ďalej aj „rozhodné obdobie“). Táto suma pozostávala zo sumy 1.410,37 eur za neoprávnené odobratý plyn a zo sumy 215,41 eur za náklady na zistenie neoprávneného odberu (výpočet škody č. I. 11 rub). Pri výpočte náhrady škody za plyn sa vychádzalo z toho, že žalovaný v rozhodnom období (19.01.2015 do 27.07.2015) odobral 45.510 kWh plynu, čo je po prepočte 4.219 m³ (výpočet škody č. I. 11 rub, webový výpis zo stránky www.eex.com <<http://www.eex.com>> označený ako Natural Gas Daily Reference Price z č. I. 12).

14. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody pozostávajúci z nároku za neoprávnený odber plynu a z nároku na úhradu nákladov spojených so zisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu. Výšku nároku za neoprávnený odber plynu vyčíslil na základe údajov o pripojených spotrebičoch (kotel a varná doska označených v montážnom liste), o ich hodinovom príkone a v spojení s metodikou výpočtu uvedenou vo vyhláske č. 449/2012 Z. z.. Náklady spojené so zisťovaním a odstraňovaním vyčíslil ako náklady za zaistenie neoprávneného odberu, náklady na znalecký posudok, náklady na overenie plynomeru a náklady na opravu plynomeru (nesporné tvrdenia, vyúčtovanie škody za odber zemného plynu č. I. 11, výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu č. I. 11, webový výpis zo stránky www.eex.com <<http://www.eex.com>> označený ako Natural Gas Daily Reference Price z č. I. 12, vyúčtovanie znalečného).

15. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti.

15.1 Skutkové zistenia uvedené v bodoch 9 a 10 sú výsledkom hodnotenia listinných dôkazov uvedených pri nich v zátvorkách.

15.2 Pre posúdenie veci bolo osobitne podstatné skutkové zistenie uvedené v bode 11 o poškodení plomby meradla. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva záver, že už pri kontrole 27.07.2015 bolo na odbernom mieste žalovaného zistené porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii.

Súd si vo vzťahu k tomuto skutkovému tvrdeniu, okrem iného osvojil aj závery odvolacieho súdu o tom, že ide o nesporné skutkové tvrdenie, keďže žalovaný účinným spôsobom nepoprel poškodenie plomby meradla (namietal len spôsob preukázania poškodenia meradla), tak v čase, kedy bolo meradlo demontované na odbernom mieste, ale ani v odpore, ktorý sa v tomto prípade považuje za vyjadrenie k žalobe.

15.3 Navyše, súd mal toto skutkové zistenie podporne preukázané aj zo znaleckého posudku. Žalovaný namietal znalecký posudok ako nepreskúmateľný, nakoľko nezachytáva predelenie a následné zlepenie plomby a priebeh znaleckého skúmania nie je dostatočne zdokumentovaný.

Súd považoval znalecký posudok z hľadiska preukazovanej skutočnosti za dostatočný. Zjednodušene možno uviesť, že úlohou znalca bolo zistiť, či plomba bola vytvorená určeným nástrojom na to určeným a je totožná s kontrolným odtlačkom a či plomba meradla je alebo nie je porušená. Úlohou znalca nebolo vyhodnocovať akým spôsobom došlo k porušeniu plomby, či je možné časti plomby spojiť a už vôbec nie, či porušením plomby bola alebo nebola meradlo aj naďalej spôsobilé zaznamenávať správnosť meraných údajov.

V kontexte uvedeného zadania pre znalca súd posudzoval znalecký posudok zohľadňujúc kritériá súdnej praxe. Napríklad Najvyšší súd ČR, v rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 1561/2010 uviedol, že „znalecký posudek je jedním z důkazních prostředků, který soud sice hodnotí

jako každý jiný důkaz podle § 132 OSŘ <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgyzv6ojzfzygmmjgti>>, od jiných se však liší tím, že odborné závěry v něm obsažené nepodléhají hodnocení soudem podle zásad § 132 OSŘ <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzgyzv6ojzfzygmmjgti>>. Soud hodnotí přesvědčivost posudku co do jeho úplnosti ve vztahu k zadání, logické odůvodnění jeho závěrů a soulad s ostatními provedenými důkazy. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Důkaz znaleckým posudkem soud hodnotí jako každý jiný důkaz, nemůže však přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů. Soud při hodnocení znaleckého posudku musí zkoumat, zda provedený úkon byl učiněn řádně, tj. zda znalec dodržel soudem uložené zadání (zodpověděl na otázky, resp. zadání soudu k předmětu znaleckého úkonu s určitě a srozumitelně vyloženým závěrem, který má oporu v podkladových materiálech, netrpí rozpory atd.). Zjistí-li soud, že znalec nedostatečně splnil úkol, který soud vymezil ve svém opatření, případně jej nesplnil vůbec, podle okolností případu posoudí, zda znalce opatřením zaváže k doplnění tohoto neúplného (nedostatečného) posudku nebo zda za účelem posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, ustanoví jiného znalce. Aby soud mohl znalecký posudek odpovědně hodnotit, nesmí se znalec omezit ve svém posudku na podání odborného závěru, nýbrž z jeho posudku musí mít soud možnost seznat, z kterých zjištění v posudku znalec vychází, jakou cestou k těmto zjištěním dospěl a na základě jakých úvah došel ke svému závěru. Závěry znaleckého posudku přitom nelze bez dalšího přebírat, ale je třeba v případě potřeby je ověřovat i jinými důkazy“.

Námietky žalovaného smerovali k tomu, že zo znaleckého posudku nie je zrejme miesto predelenia plomby, že nie je zdokumentované prítomnosť lepiacej hmoty, že nie je zrejme, či plomba je totožná s plombou, ktorá bola na demontovanom meradle a že nie je dostatočne zdokumentovaný priebeh znaleckého skúmania.

Uvedené námietky nie sú ale dôvodné, keďže žiadna nemá súvis s tým čo mal znalec posúdiť. To, či je alebo nie je zrejme miesto predelenia nie je podstatné pre záver o porušení plomby. Rovnako nie je podstatné či sú alebo nie zachované zvyšky lepiacej hmoty. Účelom posudku nebolo vyhodnotiť akým spôsobom došlo k porušeniu plomby a prípadne k jej následnému spojeniu predelených častí, ale len to, či plomba je alebo nie je porušená/poškodená. Už samotné akékoľvek poškodenie plomby má za následok, že meradlo nie je právne spôsobilé na určené použitie.

Pre tento účel preto považuje súd znalecký posudok za dostatočný, keďže závery posudku sú podložené samotným nálezom a nie sú s ním v rozpore. Z nálezovej časti je zrejme totožnosť meradla s demontovaným meradlom. Rovnako je zadokumentované poškodenie zaistovacieho plechu v kryte číselníka a poškodenie plomby. Znalec potvrdil aj obsahovú, tvarovú a rozmerovú totožnosť plomby s kontrolným odtlačkom plomby. Navyše posudok nie je v rozpore ani s iným dôkazom, a to so Zápisom z 27.7.2015, z ktorého vyplýva, že meradlo bolo zaslané znalcovi na expertízne posúdenie overovacích značiek. Už z tohto zápisu je zrejme, že pri kontrole odberného miesta boli zistené závažné skutočnosti - týkajúce sa plomby meradla, ktoré odôvodňovali demontáž meradla a jeho odoslanie znalcovi na expertízu.

15.4 Vo vzťahu k skutkovému zisteniu uvedenému v bode 12 o tom, že žalovaný plyn v rozhodnom čase odoberal, súd považoval túto skutočnosť za nespornú, keďže sám žalovaný v odpore uviedol, že plyn v rozhodnom období odoberal, s tým, že za dodávku plynu v rozhodnom období platil svojmu dodávateľovi.

Žalobca nepoprel, že by žalovaný plyn neodberal a navyše zdôraznil, že ak by žalovaný plyn neodberal, uviedol by to zrejme už v čase demontáže meradla. V čase demontáže meradla žalovaný žiadnu námietku o tom, že plyn neodoberá neuviedol a ani vo svojich vyjadreniach prednesených súdu neuviedol také skutkové tvrdenie, z ktorého by bolo zrejme, že plyn v rozhodnom čase neodberal.

15.5 Skutkové zistenia v bodoch 13 a 14 vyplývajú z vyúčtovania a dokladov, na základe ktorých bolo vyúčtovanie vykonané. Žalovaný počas celého priebehu konania nevzniesol námietky voči samotnej výške vyčísleného nároku. Tvrdil len, že žalobca si môže uplatňovať výlučne skutočnú škodu na základe skutočnej výšky odberu. Spôsob vyčíslenia škody zo strany žalobcu považuje preto žalovaný

za sankčný, dokonca za predčasný. Na svojej argumentácii zotrval napriek tomu, že metodika podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z. je zákonný spôsob vyčíslenia spotreby pre prípad odberu, ak je meradlo právne nespôsobilé merať. Argumentácia žalobca sa tak obmedzila len na tvrdenia, že žalobca nemôže pri vyčíslení škody postupovať na základe vyhlášky č. 449/2012 Z. z., bez toho, aby poukázal aj na prípadné nedostatky vo vyčíslení, napríklad vo vzťahu k tomu, že príkon spotrebičov je iný ako to uvádza žalobca vo výpočte. Žalovaný až na pojednávaní dňa 27.11.2020 spochybnil hodnoty príkonu ale bez toho, aby uviedol inú hodnotu a predložil o svojich tvrdeniach dôkazy. Súd preto považoval vyčíslenú výšku škody za nespornú, nakoľko tvrdenie žalovaného je nespôsobilé účinne poprieť tvrdenie žalobcu a navyše je prednášané v rozpore s princípom koncentrácie konania, keďže údajmi o hodnotách príkonu mohol žalovaný objektívne disponovať už skôr. Z montážneho listu vyplýva, že žalovaný mal v rozhodnom čase inštalované dva spotrebiče kotel s TUV Protherm Tiger 24 kWh a varnú dosku, čo považuje súd za nesporné tvrdenie. Na základe príkonu uvedených spotrebičov žalobca vyčíslil výšku škody, ktorá je určená ako súčin príkon spotrebičov v rozhodnom období v členení na jednotlivé obdobia roka, ako to predpokladá uvedená vyhláška.

15.6 Za nespornú považoval súd aj sumu uplatnených nákladov spojených so zisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu plynu v celkovej výške 215,47 eur. Žalovaný účinne nepoprel ani túto sumu, keďže až na pojednávaní dňa 24.10.2018 uviedol všeobecné tvrdenie, že nárok v tejto časti považuje za nedôvodný, bez toho, aby uviedol vlastné skutkové tvrdenia. Kvalitatívne nároky na popretie skutkových tvrdení sú zhodné s nárokmi na predkladanie skutkových tvrdení, vrátane toho, aby strana uplatnila prostriedky procesnej obrany včas. Súd dospel k záveru, že žalovaný riadne a včas tento nárok nepoprel, keďže ani po tom, čo už bol právne zastúpený, nepredložil včas vlastné substancované skutkové tvrdenia vo vzťahu k danému nároku.

Právne vec súd posúdil takto:

16. Žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete sa v prerokovanej veci domáha voči žalovanému zaplata náhrady škody za neoprávnený odber plynu na odbernom mieste P.á XX, E.. Ustanovenie § 82 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike (ďalej aj „zákon o energetike“) upravuje dve relatívne samostatné skutkové podstaty neoprávneného odberu plynu: odber bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu [písm. c)] alebo meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete [písm. d)].

17. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že kým podľa § 82 ods. 1 písm. c) zákona o energetike na neoprávnenosť odberu postačí zásah do meradla, avšak musí ísť o zásah zo strany odberateľa a podľa § 82 ods. 1 písm. d) cit. zákona sa vyžaduje porušenie zabezpečenia (kýmkoľvek).

18. V prípade žaloby o náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je preto povinnosťou súdov dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v § 82 ods. 1 zákona o energetike si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody. V žalobe žalobca skutkovo vymedzil uplatnený nárok ako nárok na náhradu škody titulom, že na odbernom mieste JD.o XX, E. v rozhodnom období dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V rozhodovanej veci si tak žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenú neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike. Podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike odber plynu meradlom, na ktorom sú porušené zabezpečovacie prvky sa považuje za neoprávnený.

19. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom je porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. Táto zodpovednosť je objektívna. Závery o objektívnej zodpovednosti odberateľa v súvislosti s odberom plynu meradlom, na ktorom sú porušené zabezpečovacie prvky je opakovane konštatované v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (napr. sp. zn.1 Cdo107/2008, 4 Cdo 30/2009, 3 Cdo 99/2012, 4 Cdo 102/2010,3 Obdo51/2017), ako aj v rozhodovacej praxi Krajského súdu v Trnave (rozhodnutie sp. zn. 25Co/2/2017, 24Co/140/2017, 26Co/164/2017), ako aj ďalších krajských súdov.

20. V uznesení sp. zn. 1 Cdo 107/2008 najvyšší súdu uviedol, že pri neoprávnenom odbere plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je daná objektívna zodpovednosť odberateľa plynu. V takom prípade odberateľ plynu zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti manipulácii, pričom porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek, teda porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii nie je viazané len na odberateľa samotného, prípadne na iné osoby, ktoré, či už na podnet odberateľa alebo s jeho vedomím, toto zabezpečenie meradla porušili. Rovnaký záver vyslovil najvyšší súd aj v rozsudku sp. zn. 4 Cdo 102/2010. V uznesení sp. zn. 4 Cdo 30/2009 najvyšší súd uviedol, že § 59 ods. 1 písm. d) zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike (znenie uvedeného ustanovenia je totožné s ustanovením § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike) obsahuje definíciu neoprávneného odberu plynu a ods. 2 právne dôsledky v súvislosti s neoprávneným odberom, t.j. povinnosť takéhoto odberateľa uhradiť dodávateľovi plynu škodu, ak vznikla. Zároveň najvyšší súd uviedol, že ak sú v súdnom konaní skutočne preukázané všetky znaky zodpovednosti za škodu, t.j. existencia protiprávneho úkonu (neoprávnený odber), škoda a príčinná súvislosť medzi existenciou protiprávneho úkonu a škodou, nie je žiaden dôvod pre neuloženie povinnosti škodu nahradiť. Totožný záver o charaktere zodpovednosti odberateľa s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii ako objektívnej zodpovednosti (bez ohľadu na zavinenie) vyslovil najvyšší súd aj v uznesení sp. zn. 3 Cdo 99/2012.

21. Vychádzajúc z vyššie citovanej ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie samotného odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu je daná tým, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii (t.j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu, vrátane ušlého zisku.

22. Na naplnenie znakov neoprávneného odberu podľa vyššie citovaného ustanovenia je tak potrebné preukázať:

- (a) či došlo na meradle k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii,
- (b) či sa na odbernom mieste odoberal plyn.

23. Skutočnosť, že ide o neoprávnený odber plynu, nie je podmienená prípadnou funkčnosťou resp. nefunkčnosťou meradla, ale tým, či má dané meradlo poškodené zabezpečovacie prvky, ktorých poškodenie umožňuje následnú optimalizáciu nameraných hodnôt plynu na ľubovoľnú hodnotu. Inak povedané, je irelevantné, či meradlo meria hodnoty správne, ak vzhľadom na porušenie jeho zabezpečenia je možné tieto hodnoty bez poškodenia meradla optimalizovať podľa vlastného uváženia (pretáčať na ľubovoľnú hodnotu). Preto je potrebné zaoberať sa len skutočnosťou, či bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii meradla. Súd má za preukázané, tak ako to uviedol v bode 15.2 a 15.3, že meradlo, ktoré bolo umiestnené na odbernom mieste JD. XX, E., malo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a preto považuje tento predpoklad za splnený.

24. Druhým predpokladom zodpovednosti za vznik škody je skutočnosť, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Aj túto skutočnosť má súd za preukázanú samotným tvrdením žalovaného (bod 15.4). Uvedený predpoklad nie je spochybnený ani tým, že žalovaný v rozhodnom období uhradil za plyn svojmu dodávateľovi, ako to tvrdí.

Meradlo, ktoré má poškodené zabezpečovacie prvky nie je platným meradlom podľa § 15 ods. 7 písm. d) zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii (účinný ku dňu 27.07.2015), v zmysle ktorého platnosť overenia určeného meradla zaniká, ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka alebo zabezpečovacia značka. Namerané hodnoty na meradle nie sú spôsobilé pre určenie množstva odobratého plynu. Znamená to, že v prípade zistenia poškodenia zabezpečovacieho prvku nie je možné akceptovať údaje na meradle. Ak aj meradlo zaznamenalo za rozhodné obdobie určité namerané množstvo plynu, tieto hodnoty nie je možné použiť na účely vyfakturovania množstva plynu.

Namerané hodnoty odberateľom spotrebovaného plynu, ktoré takéto meradlo vykazuje, nemôže vyfakturovať odberateľovi ani jeho dodávateľ. Porušením plomby počítadla vzniká stav, že s počítadlom je možné manipulovať a ovplyvniť tak údaj o spotrebovanom množstve plynu. Za takého stavu nie je možné preskúmať, či množstvo plynu spotrebovaného odberateľom, ktoré zaznamená takto poškodený plynomer predstavuje alebo nepredstavuje aj odberateľom skutočné odobraté množstvo. Ak by žalovaný neodoberal plyn spôsobom, ktorý zákon o energetike kvalifikuje ako neoprávnený, a teda meradlo a jeho zabezpečenie by neboli poškodené, výlučne v takomto prípade by odobral plyn, ktorý patril jeho dodávateľovi a dodávateľ by bol oprávnený spotrebu v prípustnom množstve vyfakturovať.

Z uvedeného vyplýva, že ak žalovaný v čase neoprávneného odberu zemného plynu za spotrebovaný plyn dodávateľovi platil, vznikne preplatok, ktorý dodávateľ vráti odberateľovi, keďže jeho dodávateľ nedisponuje platnými údajmi o spotrebe plynu. Znamená to, že žalovaný plyn odoberal fakticky bezodplatne, čo malo za následok, že jeho konaním došlo k nespoplatňovanému odberu z distribučnej siete žalobcu. Majetok žalobcu sa v tomto prípade znížil o spotrebu zemného plynu žalovaným. Nakoľko medzi žalobcom a žalovaným neexistuje zmluvný vzťah, úbytok majetku predstavuje škodu žalobcu spôsobenú neoprávneným odberom.

Plyn ktorý odoberal žalovaný priamo z distribučnej siete je plyn patriaci žalobcovi určený na pokrytie prípadných strát pri haváriách, alebo na vyvažovanie a udržiavanie stáleho tlaku a pokrývanie strát v distribučnej sústave plynu a plnenie ďalších zákonných povinností.

25. Podľa § 82 ods. 2 zákona o energetike odberateľ, ktorý neoprávnenne odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnenne odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

Podľa § 82 ods. 3 zákona o energetike ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

Zo zákona o energetike tak vyplýva, že údaje o spotrebe meradla, ktorého platnosť úradného overenia zanikla, nesmú byť použité v obchodnom styku a takýto údaj nemôže akceptovať ani prevádzkovateľ distribučnej siete. Navyše v prípadoch, kedy bolo pozmenené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, za ktoré sa považuje plomba počítadla, nie je zrejmé, či údaj o spotrebe zemného plynu, ktorý takýto plynomer indikuje predstavuje skutočne odobrané množstvo plynu. Nie je teda možné na základe objektívnych skutočností toto množstvo plynu určiť. To zároveň znamená, že nie je možné určiť ani skutočnú škodu, keďže žiadne údaje o nameranej spotrebe nie sú použiteľné. Preto sa na výpočet množstva neoprávnenne odobraného plynu uplatní vykonávací predpis, a to vyhláška č. 449/2012 Z. z., ktorá bola vydaná na základe splnomocňujúceho ustanovenia § 95 ods. 1 písm. l) zákona o energetike.

26. V zmysle § 1 ods. 9 vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z. z., ak v prípadoch neoprávneného odberu plynu s meradlom, ktoré nesprávne zaznamenávalo alebo nezaznamenávalo odber plynu alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, nemožno zistiť dobu trvania neoprávneného odberu plynu, odber plynu sa účtuje odo dňa, ku ktorému bol na predmetnom mieste prevádzkovateľom siete vykonaný posledný fyzický odpočet určeného meradla predchádzajúci dňu zistenia neoprávneného odberu plynu, nie však viac ako 12 mesiacov odo dňa zistenia neoprávneného odberu plynu.

Pre účely výpočtu sa zadáva stav totožný so stavom, ktorý bol zistený pri poslednom odpočte predchádzajúcom zisteniu porušenia meradla, keďže žalobca vychádzal z fikcie stanovenej vo vyhláške č. 449/2012 Z. z., na základe ktorej sa za obdobie neoprávneného odberu považuje obdobie od posledného fyzického odpočtu meradla.

V zmysle § 1 ods. 14 vyhlášky č. 449/2012 Z. z. k škode spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa pripočítajú nevyhnutné náklady prevádzkovateľa siete spojené so zisťovaním a s odstraňovaním neoprávneného odberu plynu.

Súd v bode 15.5 a 15.6 rozsudku uviedol, že žalovaný účinne nepoprel výšku uplatneného nároku. Súd preto považoval nárok čo do výšky za nesporný.

Navyše súd po preskúmaní vyúčtovania dospel aj k záveru, že výpočet výšky škody korešponduje s metodikou výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu upravenej v § 1 uvedenej vyhlášky. Nárok žalobcu je tak v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o energetike a vyhlášky č. 449/2012 Z. z.

27. Omeškaním žalovaného so zaplatením vyúčtovanej náhrady škody vzniklo žalobcovi aj právo na úhradu úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania až od 01.02.2017, teda po podaní žaloby. Súd preto považoval nárok na príslušenstvo pohľadávky za dôvodný v celom rozsahu.

28. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca mal v konaní plný úspech, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v plnom rozsahu.

29. Podľa ustanovenia § 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. Súdne konanie predstavuje jeden celok od podania žaloby až po meritórne rozhodnutie súdu, a týka sa to aj konania o trovách konania. Úspech v konaní sa teda aj pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania posudzuje v závislosti od konečného rozhodnutia vo veci samej, a teda pri posúdení nároku na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania je potrebné vychádzať z toho, ktorá strana bola v konečnom dôsledku v konaní úspešná. Preto súd pri rozhodovaní o trovách konania, rozhodol tak o trovách celého konania (prvoinštančného ako aj trovách odvolacieho konania), keďže prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava [§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m)].

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).